

OBSAH

STÚDIE

Bajzková, E.: O častici <i>no</i> pri výstavbe hovoreného textu	80
Habovštiak, A.: O kartografickom spracovaní slovnej zásoby	129
Ivanová-Salingová, M.: Prídavné mená vyjadrujúce malú mieru v slovenčine a češtine	137
Jóna, E.: Jozef Gregor-Tajovský a jeho reč	71
Kopina, J.: Využitie neurčitých zámen v Urbanovej zbierke noviel <i>Výkriky bez ozveny</i>	20
Majtán, M.: Ako vznikli vlastné mená v próze Majka Tárjaka	148
Majtánová, M.: Starý súpis názvov rastlín z Jasova a jeho česká predloha	159
Marsinová, M.: Niekoľko typov odvodených slovíec v diele A. Matušku	332
Marsinová, M.: O adjektívach k substantívu <i>komédia</i>	201
Nižníková, J.: Vymedzenie prívlastku v starších jazykovedných príručkách	204
Ondruš, Š.: O pôvode slov <i>sobáš</i> a <i>svadba</i>	265
Oravec, J.: Voľné datívy vyjadrené zvratným zámenom <i>si</i>	275
Oravec, J.: Zvratné zámeno <i>si</i> v objektivej funkcii	193
Palkovič, K.: Hruškov latinsko-slovenský slovník	219
Palkovič, K.: Východoslovenská ovocinárska knižka	91
Patáková, M.: Kompozičná variabilnosť dialógu v Hronského próze	283
Pauliny, E.: Členenie slov na slabiky	321
Pauliny, E.: Protiklad <i>znelosť</i> – <i>neznelosť</i> v stavbe slova a tvaru v slovenčine	257
Peciar, Š.: Jubileum Slovenskej reči	3
Peciar, Š.: Tridsať rokov rozvoja slovenskej jazykovedy	65
Sabol, J.: Dvojtvary v skloňovaní maskulín v literatúre 80. a 90. rokov 19. stor.	10
Sabol, J.: Dvojtvary feminín a neutier v literatúre 80. a 90. rokov 19. storočia	85
Servátka, M.: O niektorých slovenských a poľských frazeologických jednotkách z porovnávacieho hľadiska	151
Uhlár, V.: Hydronymia Liptova	212

DISKUSIE

Dvonč, L.: O derivátoch niektorých cudzích zemepisných názvov	97
Dvonč, L.: O prepisovaní niektorých cudzích písmen do slovenčiny	41
Dvonč, L.: O skloňovaní a pravopise niektorých cudzích podstatných mien v spisovnej slovenčine	163
Dvonč, L.: <i>Plevno</i> – <i>Pleven</i>	232
Dvonč, L.: Zdomácnené a nezdomácnené názvy cudzích riek v spisovnej slovenčine	353
Jacko, J.: Gramatický rod a skloňovanie miestneho názvu <i>Mlynky</i>	297
Jacko, J.: Obyvateľské mená a adjektíva k miestnym názvom <i>Huta/Huty</i> , <i>Lúka/Lúky</i> a <i>Voda/Vody</i>	234
Kočiš, F.: Nožný volejbal	239
Kočiš, F.: Poznámky k pravopisu a skloňovaniu názvov typu <i>Tosca</i> , <i>Piacenza</i> a <i>Sevilla</i> v slovenčine	291
Mikula, V.: Dve poznámky o názve <i>Cígel</i>	106
Ondrejovič, S.: Nohejbal	107
Ondruš, Š.: Ešte o mene rieky <i>Dudváh</i>	225
Ondruš, Š.: Ešte raz o pôvode pomenovania rieky <i>Váh</i>	27
Ondruš, Š.: Pôvod mena vrchu <i>Choč</i> a rieky <i>Orava</i>	342
Palkovič, K.: Pravopis adjektív typu <i>haagský</i>	359
Poznámka V. Šmilauera	40
Rybák, J.: O antepreteritálnych tvaroch slovesa <i>byť</i>	55
Rybák, J.: O význame príslovky <i>odznova</i>	229
Sekvent, K.: Výslovnosť a skloňovanie francúzskych vlastných mien zakončených na <i>-s</i>	361
Uhlár, V.: Kompozitá typu <i>Kraľovianstrana</i> , <i>Šliačanlazy</i> a <i>Rybárpole</i>	48

SPRÁVY A POSUDKY

Achmanova, O. S.: Slovar' omonimov russkogo jazyka. E. Kučerová	372
Beloded, I. K.: Jazyk i ideologičeskaja bor'ba. J. Doruľa	112
Buzássyová, K.: Sémantická štruktúra slovenských deverbatív. J. Bosák	184
Celoštátne kolo súťaže o najlepšiu študentskú jazykovednú prácu. M. Kože- jová	365
Dejiny spisovnej slovenčiny II. Š. Peciar	179
II. česká onomastická konferencia. M. Majtán	309
Dvanásť zväzok Jazykovedných štúdií. F. Kočiš	245
Konferencia o pôvode a najstaršom vývine slovenčiny. M. Majtán	177
Lev Vladimirovič Ščerba a nový výber jeho prác. S. Ondrejovič	374
Malý frazeologický slovník. G. Horák	250
Malý synonymický slovník. G. Horák	121
Niekoľko poznámok k Slovníku nesprávnych a správnych výrazov. S. Ondre- jovič	310
Nová česká monografia o rytme v próze. S. Ondrejovič	369
Nová práca o ruskej dialektológii. I. Ripka	188
O bibliografii prác L. Nováka v Nových Obzoroch. L. Dvonč	252
Pokus o teóriu verejného jazykového prejavu. S. Ondrejovič	121
I. slovenská dialektologická konferencia. I. Ripka	306
Ripka, I.: Dolnotrenčianske nárečia. F. Buffa	366
Sedemdesiatka prof. Jána Stanislava. Š. Peciar	58
Seminár o výskume syntaxe slovenských nárečí. A. Habovštiak	304
Simpozium po problémam karpatskogo jazykoznanija. Š. Ondruš	117
Správa o činnosti Jazykovedného ústavu Ludovíta Štúra SAV za rok 1974. J. Horecký	174
Správa o činnosti Slovenskej jazykovednej spoločnosti za rok 1974. M. Maj- tán	176
Správa o X. ročníku Letného seminára slovenského jazyka a kultúry. J. Lau- ková	60
Správa o jazykovednej vedeckovýskumnej činnosti katedier slovenského jazyka na filozofických a pedagogických fakultách na Slovensku za rok 1974. P. Ondrus, J. Furdík, R. Schnek, Š. Krištof, P. Kušnír	241
Správa o situácii a problémoch konfrontačného štúdia slovenčiny a češtiny. Š. Peciar	301
Tretí výber bibliografie frazeologických prác v ZSSR. J. Mlacek	378
Vedecké sympóziu jazykovedcov a literárnych vedcov o Slovenskom národnom povstaní. Š. Peciar	109
Veľmi užitočná knižka o češtine. J. Ružička	110
Zborník Studia Academica Slovaca III. J. Lauková	190
Zo základných problémov spisovného jazyka. J. Ružička	312

ROZLIČNOSTI

<i>Bihár</i> , alebo <i>Bihar</i> ? (J. Jacko) 126 — <i>Bogotá</i> , či <i>Bogota</i> ? (L. Dvonč) 191 — <i>Burizon</i> , či <i>burizón</i> ? (L. Dvonč) 315 — <i>Comics</i> — <i>komiks</i> . (L. Dvonč) 62 — Deriváty českých miestnych názvov <i>Hradec Králové</i> , <i>Jindřichův Hradec</i> a <i>Žatec</i> . (L. Dvonč) 255 — Dva významy prídavného mena <i>koncepčný</i> . (J. Kačala) 63 — Ešte k slovesám <i>za- behať si</i> , <i>zabehnúť si</i> . (S. Ondrejovič) 320 — Genitív sg. miestnych názvov zakon- čených na <i>-m</i> . (J. Jacko) 256 — <i>Komputer</i> /kompúter (L. Dvonč) 383 — <i>Liptáčtina</i> , či <i>liptovčina</i> ? (L. Dvonč) 318 — Obyvateľské mená a prídavné mená k názvom <i>Bangladéš</i> , <i>Grenada</i> a <i>Guinea-Bissau</i> . (J. Jacko) 217 — O nadmernom používaní slovies <i>pokryť (sa)</i> , <i>pokrývať (sa)</i> . (V. Uhlár) 382 — O obmene spojenia <i>je ako živé striebro</i> . (M. Ivanová-Šalingová) 380 — O prípustkovom súvetí v prekladoch. (K. Sekvent) 125 — O skratkách slov <i>generálmajor</i> , <i>generálporučík</i> a <i>generálplu- kovník</i> . (L. Dvonč) 316 — <i>Škartácia</i> , či <i>škartácia</i> ? (L. Dvonč) 317 — <i>Zagórski</i> — <i>Zagórskeho</i> , nie <i>Zagórskeho</i> . (L. Dvonč) 254	
---	--

Index k 40. ročníku SR. M. Považaj	385
--	-----

SLOVENSKÁ REČ, 40, 1975 ■ Hlavný redaktor: Štefan Peciar. Výkonný redaktor: František Kočiš. Redakčná rada: Ferdinand Buffa, Ladislav Dvonč, Ján Findra, Mária Ivanová-Šalingová, Eugen Jóna, František Kočiš, Ján Kačala, Jozef Mistrik, Jozef Mlacek, Pavel Ondrus, Štefan Peciar, Jozef Ružička ■ Redakcia: 884 16 Bratislava, Nálepková 26.

Z knižnej produkcie:

Klára Buzássyová

SÉMANTICKÁ ŠTRUKTÚRA SLOVENSKÝCH DEVERBATÍV

Práca sa zameriava predovšetkým na významovú, sémantickú stránku tvorenia slov odvodzovaním. Autorka tu zisťuje odvodzovacie možnosti slovenských slovies, t. j. ktoré odvodené slová a akého významu možno tvoriť sufixálnym spôsobom od slovies. V centre jej pozornosti je odvodzovanie deverbatívnych podstatných mien, ale prihliada aj na tvorenie prídavných mien.

Práca je rozdelená na teoretickú a na aplikatívnu, materiállovú časť. Prvá sa dotýka základných problémov teórie odvodzovania slov, najmä vzťahu slovotvorného a lexikálneho významu slova; druhá, materiállová časť obsahuje distribúciu inventára deverbatívnych významov pri skúmaných slovách.

240 strán — viaz. Kčs 46,—

Zdenko Kasáč

SLOVENSKÁ POÉZIA PROTIFAŠISTICKÉHO ODBOJA 1938–1945

(Venované 30. výročiu Slovenského národného povstania)

Kniha podáva obraz o vzniku, ideovoestetickom ustrojení a spoločenskej funkcii veršovanej tvorby slovenských básnikov, ktorí takto prejavovali svoj odpor proti fašizmu v období druhej svetovej vojny. Autor rozoberá a hodnotí poéziu tohto obdobia, pričom veľkú pozornosť venuje humoru a satire, ďalej alegórii a symbolu ako forme protestu v dielach popredných slovenských básnikov: L. Novomeského, J. Poničana, D. Okáliho, K. Bezeka, J. Smreka, E. B. Lukáča a ďalších. Hodnotí aj aktivitu nadrealistov, ich programové východiská a vzťah k literárnej tradícii.

267 strán — viaz. Kčs 33,—

SLOVENSKÁ REČ, časopis Jazykovedného ústavu Ľudovíta Štúra Slovenskej akadémie vied pre výskum slovenského jazyka. Ročník 40, 1975, číslo 6. Vydáva Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied. Technická redaktorka Marta Paráková. Vychádza šesť ráz za rok. Ročné predplatné Kčs 48,—, jednotlivé číslo Kčs 8,—. Rozširuje Poštová novinová služba. Objednávky, aj zo zahraničia a predplatné prijíma PNS — Ústredná expedícia a dovoz tlače, Gottwaldovo nám 48/VII, 884 19 Bratislava. Možno objednať aj na každom poštovom úrade alebo u doručovateľa. Vytlačili Tlačiarne Slovenského národného povstania, n. p., Martin. Povolené výmerom SÚTI 7/13.

Distributed in the Socialist countries by SLOVART Ltd., Leningradská 11, Bratislava. Czechoslovakia. Distributed in West Germany and West Berlin by KUBON UND SAGNER, D-8000 München 34, Postfach 68, Bundesrepublik Deutschland. For all other countries, distribution rights are held by JOHN BENJAMINS, N. V., Periodical Trade, 54 Warmoesstraat, Amsterdam, Netherlands

© Veda, vydavateľstvo Slovenskej akadémie vied, 1975.

Kčs 8,—